

2008. február 21., csütörtök

9. kéri az Európai Uniót és a tagállamokat, hogy biztosítsák az EU nemzetközi tudományos és technológiai politikája és az afrikai országok alapvető szükségletei közötti nagyobb összhangot, amely a tudomány és a diplomácia új, globális keretének Afrikával történő létrehozásához vezet;

10. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak a Bizottságnak, a tagállamok parlamentjeinek, valamint az ENSZ-nek.

Negyedik jelentés a kohézióról

P6_TA(2008)0068

Az Európai Parlament 2008. február 21-i állásfoglalása a gazdasági és társadalmi kohézióról szóló negyedik jelentésről (2007/2148(INI))

(2009/C 184 E/14)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a gazdasági és társadalmi kohézióról szóló negyedik jelentésre (COM(2007)0273) („negyedik kohéziós jelentés”),
 - tekintettel a Bizottság által az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának címzett, „A legkülső régiókra vonatkozó stratégiáról: eredmények és kilátások” című közleményre (COM(2007)0507),
 - tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződés 158. és 159. cikkére, valamint 299. cikkének (2) bekezdésére,
 - tekintettel az EU területfejlesztési menetrendjére és a fenntartható európai városokról szóló Lipcsei Chartára, valamint az EU területfejlesztési menetrendjének végrehajtására vonatkozó első cselekvési programra,
 - tekintettel az Európai Területi Tervezési Megfigyelő Hálózat (ESPON) „Területi fejlődések – területi forgatókönyvek Európáért” című dokumentumról szóló jelentésére és az Európai Parlament „Regionális eltérések és kohézió: stratégiák a jövőért” című dokumentumról szóló jelentésére,
 - tekintettel a Régiók Bizottságának 2007. november 28-i (COTER-IV-011) és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2007. december 12-i (CESE 1712/2007), a negyedik kohéziós jelentésről szóló véleményére,
 - tekintettel a strukturális politikáknak az EU kohéziójára gyakorolt hatásairól és következményeiről szóló 2007. május 23-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
 - tekintettel 2007. július 12-i állásfoglalására a kohéziós politika szerepéről és hatékonyságáról a különbségek csökkentése tekintetében az EU legszegényebb régióiban ⁽²⁾,
 - tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére és 112. cikkének (2) bekezdésére,
 - tekintettel a Regionális Fejlesztési Bizottság jelentésére, valamint a Költségvetési Bizottság és a Halászati Bizottság véleményeire (A6-0023/2008),
- A. mivel továbbra is szükséges egy átfogó európai kohéziós politika a számos európai régióban meglévő jelentős eltérések tartóssága, valamint a sajátos szerkezeti problémák miatt, amely helyzetet súlyosította az Unió nemrég történt bővítése;
- B. mivel az EU kohéziós politikája az európai integrációs folyamat alappillére marad, és mivel fontos szerepet játszik a különbségek és fejlődési hiányosságok csökkentésében;

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek: P6_TA(2007)0202.

⁽²⁾ Elfogadott szövegek: P6_TA(2007)0356.

2008. február 21., csütörtök

- C. mivel az euroszeptizmus növekedése és a régiók közötti és azokon belüli területi eltérések növekedése között kézzelfogható kapcsolat van, ami igazolja a gazdasági, társadalmi és területi kohézió szükségességét a konvergencia erősítéséhez és az Európai Unió legitimitásának megalapozásához, amely a helyszíneken látható regionális politika révén történik; mivel a regionális és helyi hatóságoknak, valamint a helyi szereplőknek központi szerepet kell játszaniuk abban, hogy az EU tevékenységeit közelebb hozzák az emberekhez, valamint hogy végrehajtsák a regionális politikát, amelynek eredményeit hatékonyabban kell közzétenni;
- D. mivel, hozzáadott értékére figyelemmel, a kohéziós politika a kézzelfogható haszon lehetőségét nyújtja minden – különösen a fejlődési késedelemben lévő – régió számára a hosszú távú foglalkoztatás és a helyi lakosság magasabb életszínvonala terén, valamint hozzájárul a versenyképesség fokozásához, az igazgatási képességek megerősítéséhez és a decentralizált irányítás biztosításához; mivel ennek fényében el kell vetni minden kísérletet, amely e politika újbóli nemzetivé tételére irányul;
- E. mivel a Lisszaboni Szerződés, amelyet az állam- és kormányfők 2007. október 18-án hagytak jóvá és 2007. december 13-án írtak alá, a területi kohéziót – a gazdasági és társadalmi kohézió mellett – az Unió alapvető célkitűzései között szentesíti;
- F. mivel a jövőben biztosítani kell a kohéziós politika megnövekedett pénzügyi forrásait, hogy szembenézenek az olyan előre látható új, területi hatással bíró kihívásokkal, mint amilyen a demográfiai változás, a városok nagy népsűrűsége, a szegregáció, a migrációs helyváltoztatások – amelyek különösen problematikusak a vidéki és periferikus területeken –, a globalizációhoz való alkalmazkodás, az éghajlatváltozás, az energiaellátás, valamint a vidéki területek lassú felzárkózási folyamata; mivel ezekkel a kihívásokkal kizárólag akkor lehet megbirkózni, ha e célból a jövőben elismerik a kohéziós politika óriási jelentőségét;

A kohézió helyzetével kapcsolatos ellentétes adatok a 27 tagállammal rendelkező Európai Unióban

1. kedvezően fogadja ezt, az előzőeknél részletesebb, különböző mutatókon alapuló jelentést, amely például az Egyesült Államokra, Japánra, Kínára és Indiára vonatkozó, összevetésre alkalmas és hasznos adatokat szolgáltat, tükrözve azt a nemzetközi kontextust, amelyben az EU gazdaságai működnek;
2. sajnálja ugyanakkor a keresztinformációk és a különböző NUTS-szintekről származó összehasonlítható adatok hiányát, amelyek hozzájárulnának a növekedés és a konvergencia fenntarthatóságának jobb megértéséhez; ezért jobb statisztikai eszközöket kér, így például az egy főre jutó GDP mellett olyan új mutatókat, amelyeket már sikeresen alkalmaztak a negyedik kohéziós jelentés alkalmával, és amelyek lehetővé tennék, hogy az adott területen pontosabban mérjék a gazdasági, társadalmi és területi kohézió fokát, valamint lehetővé tennék a helyi tevékenységek kohéziós politikához való konkrét hozzájárulását; úgy véli, hogy ennek érdekében szükséges az ESPON kapacitásainak megerősítése;
3. rámutat a tagállamok strukturális előirányzatok elfogadásával kapcsolatos késlekedéseire és felkér a helyzet javítására vonatkozó intézkedések megtételére; megjegyzi azonban, hogy még túl korai lenne értékelni a kohéziós politika eredményeit az új tagállamokban; üdvözl minden a kohéziós politika hatékonyságának növelésére és a túlzott bürokrácia mérséklésére vonatkozó erőfeszítést, valamint felhív e politika szisztematikus értékelésére; ismételten határozottan kiáll a Bizottság által elindított „európai átláthatósági kezdeményezés” mellett, amely 2008-tól kezdve közzéteszi a strukturális finanszírozás kedvezményezettjeit;
4. üdvözl az tény, hogy a régi kohéziós országok – Görögország, Spanyolország, Portugália, Írország – rendkívül sikeresen zárták fel, jelentős növekedést könyvelve el a 2000–2006-os időszakban, azonban emlékeztet arra, hogy növekedésük ellenére a régiók közötti különbségek jelentősek, és továbbra is vannak mélyen gyökerező szerkezeti problémák;
5. üdvözl az új tagállamokban jegyzett magas növekedési arányt, de megállapítja, hogy gazdasági konvergenciájukat csak közép- vagy hosszú távra lehet előirányozni, továbbá hogy ez a némely ilyen országban a kiindulópontot képező, igen alacsony egy főre jutó GDP miatt hosszú folyamat lesz;
6. üdvözl, hogy a Bizottság újból megerősítette, hogy a kohéziós politika lényeges szerepet játszik valamennyi tagállam azon képességének megerősítésében, hogy harmonikusan fejlődjenek, valamint hogy új és életképes munkahelyeket teremtsenek, amint azt a 2. célkitűzés alá tartozó számos régióban a kohéziós politika kiemelkedő eredményei tanúsítják;

2008. február 21., csütörtök

7. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az országok közötti konvergencia gyakran elrejtí a régiók közötti és az egyes régiókon belüli eltérések növekedését; megjegyzi, hogy a regionális és helyi eltérések növekedése több területen is megfigyelhető, mind a foglalkoztatás, a termelékenység, a jövedelmek, az oktatási szint, mind pedig az innovatív kapacitás terén; hangsúlyozza a területi együttműködés ezen problémák leküzdésében betöltött szerepét;
8. kiemeli például, hogy a régiók versenyképessége nagyban függ a termelékenységtől, a piacokhoz való hozzáféréstől és a munkaerő képzettségi szintjétől, amely jelentősebb különbségeket mutat a régiók között, mint a tagállamok között; megállapítja továbbá, hogy az intézményi tényezőket egyre inkább kulcsfontosságúnak tartják a versenyképességben, e tényezők között szerepel a vállalkezési kultúra formájában biztosított társadalmi tőke és az olyan, mindenki által követett magatartási normák, amelyek megkönnyítik az együttműködést és a vállalkozást, valamint fokozzák a közigazgatás hatékonyságát is;
9. megállapítja e tekintetben, hogy egyes fejlett és néhány kevésbé fejlett régió kezd több, a fejlődési potenciál tekintetében erőteljes területi hatással bíró problémát tapasztalni, így például az alacsony gazdasági növekedési rátát, a csökkenő termelékenységet és foglalkoztatást, valamint a népesség elöregedését;
10. megállapítja, hogy míg az erős növekedésnek köszönhetően egyes tagállamokban megvalósulhatott a teljes foglalkoztatás és az egy lakosra eső GDP növekedése, addig más országokban az egyes társadalmi csoportok közötti különbségek nőttek, ami azt jelenti, hogy a népesség legrászorulóbb rétegei továbbra is társadalmi integrációt igényelnek;
11. rámutat az oktatás szintjén jelentkező gyenge konvergenciára és a valódi oktatási szakadéokra az Európai Unió és az Egyesült Államok között, ahol a 25 és 64 év közöttiek 29 %-a rendelkezik egyetemi diplomával, míg az Európai Unióban alig 16 %-uk; megjegyzi ugyanakkor, hogy a felsőfokú oktatásban diplomát szerző nők száma gyorsabban nő, mint a férfiaké;
12. hangsúlyozza annak jelentőségét, hogy a kohéziós politika megvalósításának minden fázisába bevonják a nemek közötti egyenlőséget, az esélyegyenlőséget, valamint a fogyatékkal élő személyek és időse polgárok különleges szükségleteit;
13. kiemeli a fővárosi régiók polarizációs hatását – ez a jelenség különösen szembeszökő az új tagállamokban –, mely régiók átlagosan az adott ország GDP-jének 32 %-át állítják elő, miközben a lakosság mindössze 22 %-át képviselik; megjegyzi, hogy ez a polarizáció a munkanélküliség arányának egyenlőtlenségét eredményezheti a városközpontokban;
14. megállapítja, hogy a szabályozatlan urbanizáció demográfiai, gazdasági, társadalmi, közlekedési és környezeti egyensúlyhiányt teremthet egy behatárolt területen, és elővárosok kialakulásához, valamint a városoktól távol eső vidéki területek elnéptelenedéséhez vezethet; kéri ezért a Bizottságot, hogy tegyen konkrét javaslatokat ezen problémák leküzdésére;
15. hangsúlyozza a hozzáférhetőség, valamint a központok és a külső negyedek közötti kapcsolatok terén meglévő regionális eltéréseket, ami a földrajzi és strukturális hátrányok, valamint a közlekedés infrastruktúrájába történő befektetés és a lehetséges közlekedési kapcsolatok diverzifikációja hiányának eredménye; különösen hangsúlyozza, hogy a hegyvidéki és szigeti régiók, valamint a periférikus és az európai kontinenzstól igen távol eső legkülső régiók elérhetőség tekintetében jelentős akadályokkal szembesülnek; kiemeli, hogy szükség van olyan intézkedésekre meghozására, amelyek fokozzák ezen régiók lehetőségeit, vonzerejét és fenntartható fejlődését;
16. meglepődését fejezi ki a Bizottság negyedik kohéziós jelentésében szereplő kijelentése kapcsán, miszerint „nem tűnik úgy, hogy az elszigeteltség önmagában a fejlődés jelentős akadálya volna”, és rámutat a szigeti régiók lakosságának e kijelentés miatti kifejezett csalódottságára, azon okból kifolyólag, hogy ők naponta szembesülnek az elszigeteltség negatív hatásaival és nehézségeivel;

A regionális politika és a lisszaboni stratégia

17. hangsúlyozza az országok közötti hatalmas különbségeket a kutatásba és a fejlesztésbe beruházott összegek tekintetében, és megállapítja, hogy jelentős regionális eltérések vannak az innováció terén, amelyeket a negyedik kohéziós jelentésben mértek az innovációra vonatkozó regionális teljesítmény hasznos mutatója alapján;

2008. február 21., csütörtök

18. osztja a Bizottság véleményét, amely szerint a kohéziós politikának ösztönző hatása van a lisszaboni stratégiára azáltal, hogy a közberuházásokat azon projektek felé irányítja, amelyek egy dinamikus, a növekedést előidéző és az innovációnak kedvező gazdasági háló létrehozását támogatják a politikák és programok hatékonyabb harmonizációjával létrehozott szinergia alapján;

19. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az elkülönítés ellenére sem vették kellő mértékben figyelembe a kis-, mikro- és kézműves-vállalkozások innovációs potenciálját a kohéziós politika végrehajtása során; ennél fogva olyan aktív politika végrehajtására szólít fel, amely támogatja az innováció valamennyi formáját a vállalkozásokban, és arra is felkéri a Bizottságot, hogy teremtsen meg a vállalkozások, a közszektor, az iskolák és egyetemek közötti kölcsönös együttműködés lehetőségeit annak érdekében, hogy a lisszaboni stratégia szellemében regionális innovációs klasztereket hozhassanak létre;

20. rámutat arra, hogy a strukturális támogatás kiegyenlítő hatása magán társfinanszírozás alkalmazásával növelhető; felszólít a köz- és magánszféra közötti partnerségekre vonatkozó átlátható szabályok és szabványmegoldások gyors bevezetésére, amelyek lehetővé teszik a régiók számára, hogy magántőke bevonásával igyekezzenek elérni az állami célkitűzéseket;

21. emlékeztet arra, hogy a kötelezettségvállalás automatikus visszavonási szabályát tiszteletben kell tartani annak érdekében, hogy az irányító hatóságokat a projektek gyors végrehajtására és finanszírozására sarkallják; ragaszkodik ahhoz, hogy az N+2 szabály (és az új tagállamok esetében a 2007–2013-as pénzügyi keret első három évében az N+3 szabály) elve érvényesüljön;

22. emlékeztet arra, hogy a strukturális politikák végrehajtásában tapasztalható késések többek között a túlságosan szigorú eljárásoknak tudhatók be, ezért érdemes lenne megfontolni az eljárások egyszerűsítését, illetve az uniós és tagállami felelősségek és hatáskörök egyértelmű felosztását;

23. megjegyzi, hogy a 2007–2013-as programozási időszakra vonatkozóan az előirányzatok elkülönítési rendszere az 1. célkitűzés (konvergencia) szerinti források 64 %-át és a 2. célkitűzés (regionális versenyképesség és foglalkoztatás) szerinti források 80 %-át fogja innovációs kiadások felé irányítani, vagyis az előző időszakhoz képest 55 milliárd euróval többet; megjegyzi, hogy az előirányzatok felhasználása attól függ, hogy a kevésbé fejlett régiók rendelkeznek-e elegendő kapacitással ahhoz, hogy kellő számú és olyan minőségű kutatási, fejlesztési és innovációs projekteket igazgassanak, amelyek biztosítják, hogy az előirányzatokat felhasználják és nem a kevésbé értékes befektetésekre fordítják;

24. kéri a Bizottságot, hogy értékelje az elkülönítési rendszert és annak a regionális eltérések alakulására gyakorolt hatását, valamint ellenőrizze, hogy e rendszer – a prioritások meghatározásában – nem támogat-e egy túlzottan centralizált vagy „top down” megközelítést; reméli, hogy az értékelés a kohézió terén elért előrehaladásról szóló ötödik jelentés Bizottság általi, 2008-ban történő közzétételével kezdődik, amely jelentés, az előrejelzések szerint, a kohéziós politika és a lisszaboni stratégia növekedési és foglalkoztatási prioritásai közötti kapcsolatra fog összpontosítani valamennyi régió tekintetében;

25. hangsúlyozza ennél fogva, hogy a kohéziós politika nem részesítheti előnyben a már dinamikus régiókat, ami így történne, ha az előirányzatokat szigorúan különítenék el; emlékeztet arra, hogy a Lisszaboni Szerződés életbe lépésével a kohéziós politika – a lisszaboni stratégián túllépve – a gazdasági, társadalmi és területi kohézió három célkitűzését foglalja majd magában;

26. kéri, hogy a területi dimenzió bevonása érdekében bővítsék ki a lisszaboni stratégiát, lehetővé téve így a régiók saját jellemzőinek figyelembevételét, ugyanakkor ösztönözve a transeurópai szinergiát és együttműködést, valamint külön támogatást biztosítva a széles körű, újító tevékenységek létrehozása és végrehajtása számára;

27. hangsúlyozza, hogy a kohéziós politika hatálya nem korlátozódhat a lisszaboni stratégia célkitűzéseinek teljesítésére; azon a véleményen van, hogy a területi kohézióknak a konvergencia-célkitűzés szerinti intézkedésekkel történő elérése a régiók hosszú távú versenyképességének előfeltétele; ennél fogva úgy véli, hogy a jövőben az 1. célkitűzést (konvergencia) és a 2. célkitűzést (regionális versenyképesség és foglalkoztatás), valamint a 3. célkitűzést is (európai területi együttműködés) úgy kell kezelni, mint egymást kiegészítő célkitűzéseket;

A területi kohézió: egy integrált megközelítésért

28. kéri a Bizottságot, hogy foglalja bele a „területi kohézió” meghatározását a területi kohézióról szóló, – 2008 szeptemberére ütemezett – következő zöld könyvébe annak érdekében, hogy e közösségi politika terén további előrelépés történjen;

2008. február 21., csütörtök

29. hangsúlyozza a tényleges partnerség és egy valóban többszintű kormányzás megvalósításának fontosságát, ami minden közösségi, nemzeti, regionális és helyi szintet bevonna – a gazdasági és szociális partnerekkel történő konzultáció folytatásával – a regionális fejlesztési célkitűzések meghatározásába és végrehajtásába, biztosítva azt, hogy a cselekvési prioritások európai szinten meghatározott hatálya nem szűkül le, amennyiben azokat nemzeti, regionális vagy helyi szinten hajtják végre („bottom-up” megközelítés), valamint a városfejlesztési politikával kapcsolatban gyakran előforduló helyzet, azaz a helyi fejlesztésekben és kohézióban érdekelt szereplők kizárása kockázatának elkerülése érdekében;

30. javasolja, hogy részesítsék előnyben azokat a politikákat, amelyek a területek valódi több központú fejlesztését szolgálják oly módon, hogy enyhítik a fővárosokra nehezedő nyomást, és támogatják a másodlagos pólusok felemelkedését; úgy véli, hogy e tekintetben nem lehet figyelmen kívül hagyni a vidéki területek támogatását és a vidéki területeken elhelyezkedő kis- és közepes méretű városok által játszott fontos szerepet;

31. felszólít arra, hogy tegyenek gyakorlati intézkedéseket a területileg hozzáférhető régiók és a területi hátrányokkal rendelkező régiók – nevezetesen a szigeti, a hegyvidéki, a ritkán lakott és peremterületek, valamint a határ menti régiók – közötti eltérések csökkentésére, elismerve ez utóbbiak hátrányos helyzetét, valamint különleges és tartós intézkedéseket hozva támogatásukra; újírolag megerősíti az iránti eltökéltségét, hogy figyelembe veszi a legkülső régiók sajátos hátrányait;

32. javasolja, hogy jobban kapcsolják össze a városi és vidéki problémákat; hangsúlyozza, hogy a vidéki területek fejlesztését össze kell hangolni a regionális politika keretén belül megvalósuló tevékenységekkel; aggodalmát fejezi ki ezzel összefüggésben a kohéziós és regionális fejlesztéssel kapcsolatos külön megközelítés alkalmazásának hasznossága miatt (az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapon keresztül); kéri, hogy készüljön tanulmány a vidékfejlesztést célzó támogatás a kötelező moduláció mechanizmusai segítségével történő növelésének következményeiről;

33. figyelmeztet a politikák ágazatokra való bontásának veszélyeire, és előnyben részesíti egy integrált megközelítés kifejlesztését, amely meghatározza, hogy milyen szinergiák lehetségesek a kohéziós politika és a fő ágazati politikák – mint a közlekedésre, a mezőgazdaságra, a halászatra, a vidékfejlesztésre, a környezetvédelemre és az energiára vonatkozó politikák – között;

34. felhívja a Bizottságot, hogy az eljövendő jelentéseiben elemezze, hogy a különböző eszközök és politikák – ideértve a kohéziós politikát is – milyen mértékben járultak hozzá a gazdasági és szociális kohézió terén végbement fejlődéshez; úgy véli, hogy az elért eredményeket és problémákat valamennyi fontosabb területen elemezni kell, különösen a lisszaboni stratégia vonatkozásában;

35. elvárja, hogy a 2013-at követő kohéziós politikáról folyó viták azt eredményezzék, hogy a Közösség külső határain elhelyezkedő régiók különleges jelentőséggel bírnak a határokon átnyúló stabilitás és prosperitás biztosítása érdekében, ami végső soron nemcsak az EU határ menti régióinak fejlődéséhez, hanem a Közösség egésze számára nagyobb mértékű kohézióhoz és versenyképességhez fog vezetni.

36. rámutat arra, hogy a fenntartható és kiegyensúlyozott növekedés céljából a „területi szegregáció” és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem egy, a helyi fejlesztésre, várostervezésre és helyi közszolgáltatásokra vonatkozó szélesebb körű igazgatási stratégia alá tartozó, körültekintő lakáspolitikát támogatását teszi szükségessé.

37. ezzel kapcsolatban üdvözli a területfejlesztési menetrend és a Lipcsei Charta végrehajtására irányuló cselekvési program elfogadását annak biztosítása érdekében, hogy a területi dimenzió jobban illeszkedjen valamennyi közpolitikába, közösségi, nemzeti és helyi szinten, és várja annak gyakorlati megvalósulását; tekintettel a gazdasági és társadalmi kohézió olyan irányú kiterjesztésére irányuló szándéokra, hogy – amint az a Lisszaboni Szerződésben szerepel – egy területi összetevőt is magába foglaljon, megfelelő mutatókat kell kidolgozni a területi kohézió tartalmának meghatározására;

38. üdvözli a Bizottság bejelentését a területi kohézióról szóló, – várhatóan 2008 szeptemberében elfogadásra kerülő – zöld könyv elkészítéséről, és kéri, hogy e zöld könyv tartalmazzon az integrált megközelítés végrehajtását célzó konkrét lépéseket;

39. tudomásul veszi egy ellenőrzött együttműködés fontosságát a Parlament és a Régiók Bizottsága között a Parlament Regionális Fejlesztési Bizottsága közreműködésével a regionális politika jövőjének témakörében;

2008. február 21., csütörtök

A kohéziós politika új kihívásai és az Európai Unió általános költségvetése

40. úgy véli, hogy az Unió a jövőben egyre inkább szembesül majd olyan jelentős területi hatású új kihívásokkal, amelyek szaporítják a regionális fejlesztés útjában álló akadályokat, így például a demográfiai változások, a városok nagy népsűrűsége, a migrációs helyváltztatások – amelyek különösen problémásak a vidéki és távoli területek számára –, az energiaellátás és az éghajlathoz kapcsolódó kérdések, valamint a globalizációhoz, továbbá a kibővítéshez és a szomszédsági politikákhoz kapcsolódó változásokhoz való igazodás; ezzel összefüggésben hangsúlyozza a régiók ezen új kihívásokhoz való alkalmazkodásához kapcsolódó kísérleti projektek fontosságát;

41. felszólít az esetleges jövőbeni bővítések költségeinek és strukturális politikai hatásainak rendszeres elemzésére bármilyen csatlakozási tárgyalás megkezdése előtt, és reméli, hogy – a kötelezővé teendő előcsatlakozási eszközök kialakításában való részvételével – nagyobb szerepet játszhat a bővítési és szomszédsági politikában;

42. hangsúlyozza az EU számos részében bekövetkező elnéptelenedés problémájának súlyosságát, mivel az többek között a népesség előregedésével, a humántőke elveszésével, a tőke kiáramlásával és a drágább szolgáltatásokkal jár;

43. úgy véli, hogy a demográfiai tendenciáknak jelentős területi hatása lehet, például egyes területek – különösen a kevésbé fejlett vidékiek – elnéptelenednek, miközben a városok népsűrűsége növekszik, és a társadalom előregszik, vagy más területeken a helyi gazdaság fejlődik, ami problémáik megoldása érdekében szükségessé teszi az egyedi, innovatív stratégiák kidolgozását, valamint a különleges erőfeszítéseket az általános gazdasági érdekű szolgáltatások fenntartására és a magas színvonalú egyetemes szolgáltatások biztosítására;

44. megállapítja, hogy az éghajlatváltozásnak különböző következményei lesznek – különösen az erdőtüzekhez, aszályokhoz és árvizekhez hasonló gyakoribb és súlyosabb természeti katasztrófák formájában –, amelyek Európában régióként változó válaszokat követelnek meg, és amelyekkel a régiók úgy tudnak megbirkózni, ha felülvizsgálják és átdolgozzák a fenntartható fejlődésre vonatkozó stratégiáikat, annak érdekében, hogy teljesíteni tudják a CO₂-kibocsátások csökkentéséről szóló uniós célkitűzést; úgy véli, hogy az Unió kohéziós politikájának „éghajlat-barátnak” kell lennie, ugyanakkor emlékeztet arra, hogy ezen a területen a kohéziós politika számára nyitva álló lehetőségek száma korlátozott; azon az állásponton van, hogy az éghajlatváltozás elleni küzdelem problémájával más közösségi politikák keretében kell foglalkozni;

45. emlékeztet arra, hogy a természeti katasztrófákkal szembeni védelmet biztosító, hatékony globális politika kialakításának keretében fontos elfogadni az Európai Unió Szolidaritási Alapjának létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatot (COM(2005)0108), amely megfelelő módon ad jobban időzített választ a regionális szintű katasztrófákra, amelyek az egyes régiókban – földrajzi elhelyezkedésük miatt – gyakran nagy pusztítást végeznek;

46. úgy véli, hogy az energiaellátási kérdéseknek és az energiaárak emelkedésének jelentős térbeli hatásaik lehetnek az egyes területekre a legtöbb tagállam erőteljes energiafüggősége miatt, különösen a vidéki, a hegyvidéki, a szigeti, a nagyon távoli és a legtávolabbi régiókban a közlekedéstől való függőségük és az energiaárral szembeni érzékenység miatt; rámutat arra, hogy a megújuló energiaforrások fejlesztése, valamint az energiahatékonyságba és a decentralizált ellátóegységekbe való befektetés óriási helyi és regionális fejlődési lehetőségeket kínálhat;

47. ismét hangsúlyozza, hogy a fel nem használt előirányzatokat újra fel kell használni – a kohéziós politikára alkalmazható N+2 vagy az N+3 szabály értelmében –, a lehető legtöbbet kihozva ily módon a rendelkezésre álló szerény forrásokból;

48. úgy véli, hogy a kohéziós politika 2013 után való fenntartása megfelelő válasz ezen új kihívásokra, mely politikát differenciáltan kell alkalmazni az Unió egész területén; azon a véleményen van, hogy a kohéziós politikának a Szerződéssel és a szolidaritás elvével összhangban továbbra is közösségi politikának kell maradnia, ezért elutasít minden e politika újra nemzeti hatáskörbe vonására tett kísérletet;

2008. február 21., csütörtök

49. azon a véleményen van, hogy a kohéziós politikát a jövőben tovább kell erősíteni, és hogy hozzáadott értékét határozottabban kell hangsúlyozni; ezért kéri, hogy közösségi szinten megfelelő pénzügyi forrásokat különítsenek el a kohéziós politika számára; kéri, hogy a pénzügyi keret felülvizsgálatakor határozzák meg azokat a költségvetési forrásokat, amelyek az Unió kohéziós politikája valamennyi kihívásának leküzdéséhez szükségesek;

*
* *

50. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

A területrendezési menetrend és a Lipcsei Charta nyomán követése – Egy területfejlesztési és területi kohéziós európai cselekvési program felé

P6_TA(2008)0069

Az Európai Parlament 2008. február 21-i jogalkotási állásfoglalása a területfejlesztési menetrend és a Lipcsei Charta nyomán követéséről: a térségfejlesztésre és a területi kohézióra irányuló európai cselekvési program felé (2007/2190(INI))

(2009/C 184 E/15)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az EU területfejlesztési menetrendjére (a „területfejlesztési menetrend”) és a fenntartható európai városok chartájára („Lipcsei Charta”), amelyeket a területrendezésért és városfejlesztésért felelős miniszterek informális tanácsa fogadott el 2007. május 24–25-i ülésén, valamint az Európai Unió területfejlesztési napirendjének végrehajtására vonatkozó első cselekvési programra, amelyet a területrendezésért és -fejlesztésért felelős miniszterek informális tanácsa fogadott el Ponta Delgadában (Azorszigetek) 2007. november 23–24-i ülésén („az első cselekvési program”),
 - tekintettel a gazdasági és társadalmi kohézióról szóló negyedik jelentésre (COM(2007)0273) („a negyedik kohéziós jelentés”),
 - tekintettel az európai területfejlesztési perspektívára, amelyet a területrendezésért felelős miniszterek informális tanácsa fogadott el Potsdamban 1999. május 11-én,
 - tekintettel az Európai Területrendezési Megfigyelő Hálózat (ESPON) 2006-os munkaprogramja eredményeire,
 - tekintettel a javasolt ESPON 2013-as munkaprogramjára,
 - tekintettel az Európai Közösséget létrehozó Szerződés 158. és 159. cikkére,
 - tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére,
 - tekintettel a Regionális Fejlesztési Bizottság jelentésére (A6-0028/2008),
- A. mivel a területi sokféleség, a policentrizmus és a kompakt város az Európai Unió területének lényeges szerkezeti ismertetőjegyei;
- B. mivel ma az uniós polgárok többsége városokban él;
- C. mivel az európai területrendezés időszzerű kihívásait az éghajlatváltozás, a túlvárosiasodás és a területkihasználás, az energiafogyasztás, a közlekedési infrastruktúra, a bővítés által a gazdasági, társadalmi és területi kohézióra gyakorolt hatás, a demográfiai változás, valamint a szerkezetváltással párosuló globalizáció egyenlőtlen területi kihatásai jelentik;